

Unitat de Psicologia Social
Departament de Psicologia de la Salut i de Psicologia Social

Professora: Margot Pujal i Llombart

OBJECTIUS

L'assignatura de Psicologia dels Grups fa referència exclusiva al que originàriament s'anomenava *Psicologia Colectiva* (unitat psicològica travessada per valors i normes socials). No es refereix per tant a la idea de *grup petit*, basat en la interacció física, el qual ha estat el centre d'interès de la Dinàmica de Grups sinó que tracta els diferents processos d'influència social que es donen en les actuals societats de masses.

Aquesta assignatura pretén ajudar al/la estudiant a:

- Reflexionar sobre la rellevància delo col.lectiu per a la comprensió de lo individual i lo grupal ,
- Conèixer els principals marcs explicatius pel que fa als processos de massa dins de la Psicologia Social,
- Introduir-se en els processos i les relacions psicosocials que estan implicats en els fenòmens de canvi social (moviments socials, moviments de masses, etc.) i de reproducció de l'ordre social instituit (institucions, mitjans de comunicació,etc.),
- Entendre alguns dels processos psicosocials més característics de les actuals societats de masses, així com els efectes que se'n poden desprendre (construcció de l'opinió pública, construcció de categories socials, construcció simbòlica de la realitat, etc.)

TEMARI

I. Introducció a la Psicologia dels grups

Bloc 1.- Les institucions socials totals i la reproducció de l'ordre social

- El psiquiàtric. Erving Goffman
- La presó. Michel Foucault

Bloc 2.- Canvi social i Acció col.lectiva

- Relacions intergrupals, Conversió, Influència Minoritària i canvi social (Moscovici, Mucchi Faina, etc.)
- Concepcions de moviment social
- Els nous moviments socials: moviment okupa, feminismes, moviments gays, ecologisme, tribus urbanes, etc.

Bloc 3.- Societat de masses i construcció social de la realitat .

- Comunicació de masses i construcció simbòlica de la realitat
- Crítica a la seducció mediàtica

Bloc 4.- Acció col.lectiva i Psicologia Social

- Els inicis de la psicologia social: LeBon, Wundt, Mc Dougall, Freud, etc.

- Reicher i la massa com acció social
- Models teòrics en l'estudi dels processos col·lectius: El contagi, La convergència, la norma emergent, La teoria de la Identitat Social

BIBLIOGRAFIA

BLOC 1.- LES INSTITUCIONS SOCIALS

Treball de grup nº 1. (Exposició)

- Goffman, E. (1961). *Internados. Ensayos sobre la situación social de los enfermos mentales*. Buenos Aires. Amorrortu Editores
- Sebastian de Erice, J.R. (1994). *Erving Goffman: de la interacción focalizada al orden interaccional*. Madrid. . XXI
- Zeitlin, I.M. La Sociología según Erving Goffman. *Papers. Revista de Sociología*.

Treball de grup nº 2 (Exposició)

- Larrauri, M. (1980) *Conocer Foucault y su obra*. Barcelona. Dopesa
- Foucault, M. (1976). *Vigilar y Castigar*. Madrid. S.XXI.
- Morey, M. (1983) *Lectura de Foucault*. Madrid. Taurus

BLOC 2.- CANVI SOCIAL I ACCIÓ COL·LECTIVA

Treball de grup nº 1 (Exposició)

- Borja, J. (1974) *Movimientos Sociales Urbanos*. México. S.XXI.
- Dalton, R.J. i Kuechler, M. (1992). *Los nuevos movimientos sociales. Un reto al orden político*. Valencia. Alfons el Magnànim.
- Laraña, E. i Gusfield, J. (1994). *Los Nuevos Movimientos Sociales. De la ideología a la identidad*. Madrid. CIS.
- Mucchi Faina, A. (1991) Movimiento social y conversión. En S. Moscovici, G. Mugny y J.A. Pérez. *La influencia social inconsciente*. Barcelona. Anthropos.
- Riechmann, J. y Fernández Buey, F. (1994) *Redes que dan libertad. Introducción a los nuevos movimientos sociales*. Barcelona. Paidós

Treball de grup nº 2 (Exposició)

- Sobre el Moviment Okupa.
- ***Cal buscar bibliografia específica acadèmica i també produïda pel col·lectiu en concret.

Treball de grup nº 3 (Exposició)

- Sobre el Moviment Gay-Lesbià.
- ***Cal buscar bibliografia específica acadèmica i també produïda pel col·lectiu en concret.

Treball de grup nº 4

- Castells, J. (1974) *Movimientos Sociales Urbanos*. México. S.XXI.
- Moscovici, S. 1981. *Psicología de las minorías activas*. Madrid. Morata
- Touraine, A. (1980) *Movimientos Sociales de hoy*. Barcelona. Hacer.
- Turner, J. (1990). *Redescubrir el grupo social*. Madrid. Morata.

Bloc 3.- LA SOCIETAT DE MASSES

Treball de grup nº 1 (Exposició)

- Archipiélago (1993). Nº 14. *El Estado de la Prensa.*
- Sanchez Noriega, J.L. (1997) *Crítica a la seducción mediática.* Madrid. Ténos.
- Price, V. (1994). La opinión pública. Esfera pública y comunicación. Barcelona. Paidós.
- Roda Fernandez, R. (1989). Medios de comunicación de masas. Su influencia en la sociedad y en la cultura contemporánea. Madrid. CIS. nº106.

Treball de grup nº 2 (Exposició)

- Gallego, J. (1990) *Mujeres de Papel. De ¡Hola! a Vogue. La prensa femenina en la actualidad.* Barcelona. Icaria.
- Costa, P.O., Pérez Tornero, J.M. i Tropea, F. (1996). *Tribus urbanas. El ánsia de identidad juvenil: entre el culto a la imagen y la autoafirmación a través de la violencia.* Barcelona. Paidós.
- Saperas y Lapiedra, A. (1987). *Los efectos cognitivos de la comunicación de masas.* Barcelona. Ariel.

Treball de grup nº 3

- Ball-Rokeach i Defleur, M.L. (1986) *Teorías de la comunicación de masas.* Barcelona. Paidós Comunicación.
- Habermas, J. (1962). *Historia y crítica de la Opinión Pública.* Barcelona. Gustavo Gili.
- Munne, F. (1993). *La comunicación en la cultura de masas.* Barcelona. PPV.

Treball de grup nº 4

- Gonzalez Requena, J. (1988) *El discurso televisivo. Espectáculo de la posmodernidad.* Madrid. Cátedra. Signo e imagen.
- Rodrigo Alsina, M. (1989) *La construcción de la noticia.* Paidós Comunicación
- Romano, V. (1993). *La formación de la mentalidad sumisa.* Madrid. Los Libros de la Catarata.
- Vidal Beneyto, J. (1979). *Alternativas populares a las comunicaciones de masa.* Madrid. CIS.

Treball de grup nº 5

- Wolf, M. (1987) *La investigación de la comunicación de masas. Crítica y Perspectivas.* Barcelona. Paidós.

Bloc 4.- ACCIÓ COLLECTIVA I PSICOLOGIA SOCIAL

Treball de Grup nº1 (Exposició)

- Le Bon, G. (1981). *Psicología de las masas.* Madrid. Morata. 1986.
- Moscovici, S. (1981). *La era de las multitudes.* México. Fondo de Cultura Económica.
- Ortega Y Gasset, J. (1937). *La rebelión de las masas.* Madrid. Espasa Calpe.
- Reich, W. (1970). *Psychologie de masse du fascisme.* Edition. La Pensée Molle. Traduït a Grijalbo.
- Vander Zanden, J.W. (1977). Conducta Colectiva. A Vanden Zanden, J.W. *Manual de Psicología Social.* Barcelona. Paidós. 1986

Treball de grup nº2 (Exposició)

- Freud, S. (1921). *Psicología de las masas y análisis del yo.* Madrid. Alianza Editorial.
- Freud, S. (1930) *El malestar en la cultura.* Madrid. Alianza Editorial.
- Reicher, S. (1987). *Conducta de masa como acción social.* A Turner, J.C. *Redescubrir el grupo social.* Madrid. Morata.

Reicher,S. (1984). Los disturbios de St. Pauls: una explicación de los límites de la acción de las masas en términos del modelo de la identidad social. A Morales,J.F. y Huici,C. *Lecturas de Psicología Social*. Madrid. UNED.

Reicher,S. (1984). La influencia social en la masa: efectos actitudinales y conductuales de la desindividualización en condiciones de alta y baja saliencia de grupo. A Morales,J.F. y Huici,C. *Lecturas de Psicología Social*. Madrid. UNED.

Bibliografia General

Canto,J.M. (1994) *Psicología Social e influencia. Estrategias del Poder y Procesos de Cambio*. Málaga. Aljibe.

Christlieb, P.F. (1994). *La Psicología Colectiva un fin de siglo más tarde*. Barcelona. Anthropos

AVALUACIÓ

1. Desenvolupament, elaboració i exposició grupal (en la majoria de casos) d'un tema monogràfic (50% nota)
2. Elaboració d'informes crítics grupals dels continguts teòrics en les classes de pràctiques (20% nota)
3. Elaboració d'un informe de pràctiques (20% nota)
4. Participació (10% nota)

Informació molt important per a la matriculació d'aquesta assignatura

a) La assignatura de Psicologia dels grups requereix un temps considerable de dedicació, fora de l'horari de classe, per a l'elaboració dels treballs que es fan en grup, per la qual cosa es fa imprescindible tenir **disponibilitat** i/o un **interés** específic per la matèria.

b) S'aconsella haver cursat l'assignatura de "Perspectiva Qualitativa en Recerca Psicosocial" on s'explica l'etnografia per a la realització de les pràctiques.

PRÀCTIQUES

Objectiu:

A les pràctiques de l'assignatura es durà a terme **un exercici d'etnografia de gènere**.

Dinàmica:

Constaran de tres tipus de sessions:

- 1- presencials i preparatòries per a la realització de la etnografia,
- 2- sessions no presencials de treball de camp i
- 3- sessions presencials de exposició i contrast de l'etnografia que faci cada grup.